

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Perevanema ja kasvataja täienduskoolituse õppekava

Uus perevanema ja kasvataja täienduskoolituse õppekava põhineb 2016. aastal läbi viidud koolitusvajaduse analüüsil ning 2017. aastal läbiviidud pilootkoolituste mõjuhindamise tulemustel, mis on läbiviidud ESF meetme „Asendushoolduse kvaliteedi tõstmine“ meetme toetusel.

Koolitus on ühine kõigile asenduskodude kasvatajatele, perekodude vanematele ja turvakodu töötajatele. Tegemist on baaskoolitusega, mis tähendab, et osalejatele antakse alusteadmised, mis on olulised asendus, turva-, või perekodus töötamiseks.

Koolituses on 8 moodulit, milles on seotud nii teoreetiline kui ka praktiline külg. Kõik teemad on võimalikult asendushoolduse spetsiifilised, et pakkuda osalejatele võimalikult palju tuge asenduskodus töötamisel. Baaskoolituses on väiksem osakaal iseseisval töö (iseseisvat tööd on kokku 16 ak/h) ja suurem osakaal auditoorsel kontaktõppel (kokku 144 ak/h).

Täiendkoolituse eesmärgiks on ühelt poolt anda perevanematele ja kasvatajatele oma tööks vajalikke oskusi ja teadmisi, aga teistalt neid oma töös toetada ja julgustada.

Koolitusel rõhutatakse põhisõnumeid, mida peavad perevanemad ja kasvatajad silmas pidama. Nendeks on **peretunne, kasvataja mitmekülgne roll, lapsekeskne lähenemine ja päritoluperekonna olulisus.**

MOODUL	MOODULI EESMÄRK	MOODLULIS TAGATUD PÄDEVUSED	MOODULI ÕPIVÄLJUNDID
Lapse areng ja kiindumus 16 ak/h	Anda ülevaade lapse arenguetappidest seostades seda ebatavalise kiindumussuhte tekkimise ja mõjuga lapse käitumisele.	Tunneb peamisi arenguetappe, nende eripärasid ja erinevas vanuses olevate laste psühholoogilisi vajadusi.	Mooduli läbinud õppija: <ul style="list-style-type: none"> Nimetab tunnuseid, mis viitavad lapse arengust mahajäämusele Põhjendab, miks turvaline kiindumussuhe on lapse jaoks vajalik Kirjeldab viise kuidas lapsega kiindumussuhet luua
		Teab teismeeaga seonduvaid eripärasid ja väljakutseid	
		Mõistab lapse emotsionaalset/füüsilist/sotsiaalset arengut (arengumosaiik ja täiskasvanuks saamine emotsionaalselt ja sotsiaalselt)	
		Oskab märgata lapse arengu mahajäämist ja teab kuhu last vajadusel suunata	
		Mõistab kiindumuse olulisust ja tunneb viise, kuidas kiindumussuhet luua	
		Mõistab turvalise ja ebatavalise kiindumussuhte olemust, selle mõju ja sellest tulenevaid käitumismustreid	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Trauma ja kaotus 16 ak/h	Anda teadmised ja mõistmine lapse trauma ja kaotuse mõjust lapsele.	Mõistab trauma mõju lapse arengule ja käitumisele praegu ja tulevikus	Mooduli läbinud õppija: <ul style="list-style-type: none"> Nimetab viise, kuidas ta saab toetada kaotuskogemusega last Analüüsib lapse trauma ja/või kaotuse mõju tema käitumisele
		Oskab kasutada erinevaid võtteid, et suurendada lapse sisemist turvalisust	
		Teab kaotuse kategooriad, mõistab leinaprotsessi, ja tunneb raskuseid kaotuse ja leinaga toimetulemisel.	
		Oskab last kaotusega kohanemisel toetada	
Väärkohtlemine 16 ak/h	Anda teadmised, mis on väärkohtlemine ja tutvustada erinevate väärkohtlemiste tunnuseid (sh seksuaalne väärkohtlemine). Anda juhiseid, kuidas erinevat tüüpi väärkohtlemiste avastamisel lapsega tegeleda ja adekvaatselt reageerida	Teab, mis on väärkohtlemine (selle erinevad liigid ja märgid)	Mooduli läbinud õppija: <ul style="list-style-type: none"> Kirjeldab viise, kuidas reageerida väärkohtlemise avastamisel Kirjeldab viise laste omavahelise väärkohtlemise ennetamiseks
		Oskab ennetada väärkohtlemist asenduskodus ja mõistab ennetamise olulisust	
		Oskab märgata ja teavitada väärkohtlemisest	
		Oskab adekvaatselt väärkohtlemise avastamisel sellele reageerida ja lapsega tegeleda	
Töötaja vaimne tervis 16 ak/h	Anda kasvatusala töötajale tuge asenduskodus töötamisest tulenevate pingete ja väljakutsetega toime tulla	Tunneb läbipõlemise ja stressi tunnuseid enda ja kolleegide seas	Mooduli läbinud õppija: <ul style="list-style-type: none"> oskab analüüsida tööstressi ja läbipõlemise osas iseennast Nimetab erinevaid võimalusi kuidas tulla toime tööstressiga
		Tunneb stressiga toimetuleku võimalusi	
		Oskab vajaduse korral abi otsida	
		Oskab oma aega planeerida (tegevuste ja laste vahel, pere- ja asenduskodu ning eraelu vahel)	
		Tunneb enesejuhtimise meetodeid ja oskab neid kasutada	
Lapse vaimne tervis 24 ak/h	Anda ülevaade kõige levinumatest psüühilistest häiretest asendushooldusel viibivate laste hulgas ning kuidas	Teab vaimset heaolu puudutavaid probleeme - aktiivsus- ja tähelepanuhäired, erinevad käitumisprobleemid ja pervasiivsed arenguhäired	Mooduli läbinud õppija: <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab võtteid kuidas toetada last, kellel on psüühiline häire kirjeldab vaimset tervist toetavat keskkonda
		Teab, mis on rehabilitatsiooniplaan ja kuidas seda perekodus ja asenduskodus laste toetamiseks kasutada	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

	erinevaid häireid märgata, kust abi otsida. Anda suuniseid laste toetamiseks.	Teab, mis on hariduslikud erivajadused ja oskab last toetada (teab kuhu last suunata).	
Positiivne vanemlus 24 ak /h	Anda teadmisi ja oskuseid, mis aitavad luua lapse ja teda kasvatava isiku vahel turvalist ja lapse arengut toetavat keskkonda	Mõistab, et lapsega tuleb tegeleda individuaalselt, et märgata tema unikaalsust ja eelistusi	Mooduli läbinud õppija: <ul style="list-style-type: none"> • Loetleb lapse toetamise võtteid • Kirjeldab lapse enesehinnangu tõstmiseks võimalikke meetodeid • Teab tõhusaid distsiplineerimise meetodeid
		Valdab lapsega suhtlemise ja tema toetamise võtteid	
		Mõistab lapse positiivse enesehinnangu olulisust ja oskab enesehinnangut tõsta	
		Arendab ja toetab lapse sotsiaalseid oskuseid	
		Motiveerib last püüdlema oma eesmärkide poole ja toetab tema potentsiaali (nt. hobide ja huvitegevuse toetamine)	
		Oskab last õiglaselt distsiplineerida, teab distsipliini ja karistamise erinevust ja tõhusaid distsiplineerimismeetodeid	
		Oskab koos lastega päevarutiine luua, nendest kinni pidada ja nende rikkumistega tegeleda	
		Mõistab lastega seksuaalsusest (sh pereplaneerimine) rääkimise olulisust, julgeb ja oskab lapsi seksuaalteemadel nõustada (sh. erivajadusega lapsed)	
Oskab lapse heaolu nimel leida kasvatuslikes küsimustes teiste kolleegidega konsensust			
Lapse õigused 20 ak/h	Tutvustatakse lapse õiguseid, sealjuures keskendutakse eelkõige õigustele, mis on päevakohased pere- ja asenduskodus elavale lapsele (näiteks lapse õigus privaatsusele, lapse õigus	Omab ülevaadet asendushoolduse osutamise viisidest ning nende erinevustest (eeskoste, hoolduspered, perekodud, asenduskodud, lapsendamine)	Mooduli läbinud õppija: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab lapse õiguse põhiprintsiipe ja teab miks tuleb eriti rõhutada laste õigusi asendushooldusel. • toob põhjuseid, miks on lapse jaoks tähtis, et asendushooldusel olles säiliks tema peresidemed. • teab miks on oluline last kaasata
		Omab ülevaadet asendushoolduse valdkonda reguleerivatest seadustest, juhenditest jm.	
		Teab lapse õiguseid ja kohustusi, nende olulisust ning oskab neid rakendada	
		Mõistab põhiprintsiipe (Ebvõrdse kohtlemise keeld. Lapse huvide	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

	<p>arvamuse avaldamisele, lapse kaebeõigus, õigus suhelda bioloogilise vanemaga, lapse parim huvi, diskrimineerimisest hoidumine, lapse kaasamine ja osalemine). Lisaks tutvustatakse, kuidas neid õigusi pere- ja asenduskodus rakendada.</p>	<p>esikohale seadmine. Ellujäämise ja arengu tagamine. Lapse seisukohtade ärakuulamine ja arvestamine. Lapse õigus säilitada oma keeleline, kultuuriline ja usuline identiteet. Lapse õigus säilitada perekondlikud suhted, selle austamine. Lapse õigus esitada kaebusi, rääkida oma muredest ja probleemidest)</p> <p>Mõistab lapse huvides töötavate isikute vahelise koostöö olulisust</p> <p>Oskab teha koostööd lapse lähivõrgustikuga, sh. probleemidega, mis kaasneb selle koostööga (nt. lapse bioloogiliste vanemate eripäradega)</p>	<ul style="list-style-type: none"> nimetab võrgustiku liikmed kelle poole võib pöörduda abi saamiseks/kui lapse õigusi on rikutud
<p>Konflikti juhtimine 12 ak/h</p>	<p>Anda teadmisi, kuidas konflikte ennetada ning kriisiolukorras toime tulla</p>	<p>Oskab konflikte ennetada</p> <p>Mõistab oma rolli meeskonna liikmena</p> <p>Oskab erinevates kriisiolukordades toime tulla (nõ. esmane reageerimine konfliktis puhkemisel)</p> <p>Oskab konflikte rahumeelselt, lapsi mitte alandavalt ja lapse õigustest lähtuvalt lahendada</p> <p>Mõistab eneserefleksiooni vajadust ja oskab seda rakendada</p> <p>Oskab tegeleda lastevahelise kiusamisega asenduskodus</p> <p>Oskab kaasata kolleege konfliktide lahendamise</p>	<p>Mooduli läbinud õppija:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kirjeldab tõhusaid konfliktide ennetamise meetodeid Nimetab tõhusaid konfliktide lahendamise tehnikaid